

METROPOLITNÍ OBLASTI A AGLOMERACE - SÍLA INTEGROVANÉHO PŘÍSTUPU

**METROPOLITNÍ
OBLASTI
A AGLOMERACE
V ČR**

VZDĚLÁVÁNÍ

KONKURENCESCHOPNOST

CESTOVNÍ RUCH A KULTURA

DOPRAVA

SOCIÁLNĚ-ZDRAVOTNÍ OBLAST

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Zdroj: Město Olomouc

VÁŽENÍ A MILÍ ČTENÁŘI,

dostává se vám do rukou brožura Metropolitních oblastí a aglomerací (MOA) České republiky, která ukazuje, že integrovaný přístup a spolupráce na metropolitní a aglomerační úrovni přinášejí konkrétní výsledky. Metropolitní oblasti a aglomerace tvoří funkční celky, které propojují velká města s jejich přirozeným zázemím a představují klíčové motory hospodářského růstu, inovací a konkurenceschopnosti.

Díky nástroji integrovaných územních investic (ITI) a integrovaných plánů rozvoje území (IPRÚ) se v nich podařilo realizovat více než 1 500 projektů v hodnotě 83 miliard korun, které přinesly hmatatelné výsledky: modernizovanou dopravní infrastrukturu, nové kapacity mateřských škol, odborné učebny v základních školách, rozvoj vědy a výzkumu, sociálních služeb a kulturního dědictví. Daří se nám tak plánovat rozvoj v širších souvislostech, nikoliv pouze v hranicích jednotlivých obcí. Jen tak lze řešit témata, která dnes ovlivňují každodenní život obyvatel.

Právě proto jsme také společně s primátory 14 statutárních měst založili **Svazek obcí Metropolitních oblastí a aglomerací České republiky (ČR)**. Svazek přináší novou platformu pro spolupráci metropolitních oblastí a aglomerací s vládou, kraji i evropskými institucemi. Umožní nám lépe se zapojovat do mezinárodních programů a přímo řízených fondů, společně plánovat klíčové rozvojové projekty a prohlubovat partnerství, které umožní zapojit soukromé, výzkumné i další partnery pro budoucí investice.

Naší ambicí je přispět k tomu, aby se metropolitní oblasti a aglomerace staly jedním z pilířů rozvoje celého Česka.

Děkuji všem partnerům – například obcím, školám, sociálním a kulturním institucím, firmám i dalším organizacím. Jen díky nim se metropolitní oblasti a aglomerace stávají místy, kde se dobře žije, studuje, podniká i tvoří.

Brožura na konkrétních integrovaných řešeních z metropolitních oblastí a aglomerací ukazuje, že strategické plánování není abstraktní metodou, ale praktickým nástrojem s reálným dopadem. Integrovaná řešení se tak mohou stát inspirativním příkladem dobré praxe pro celé Česko. Přeji příjemné čtení.

Miroslav Žbánek

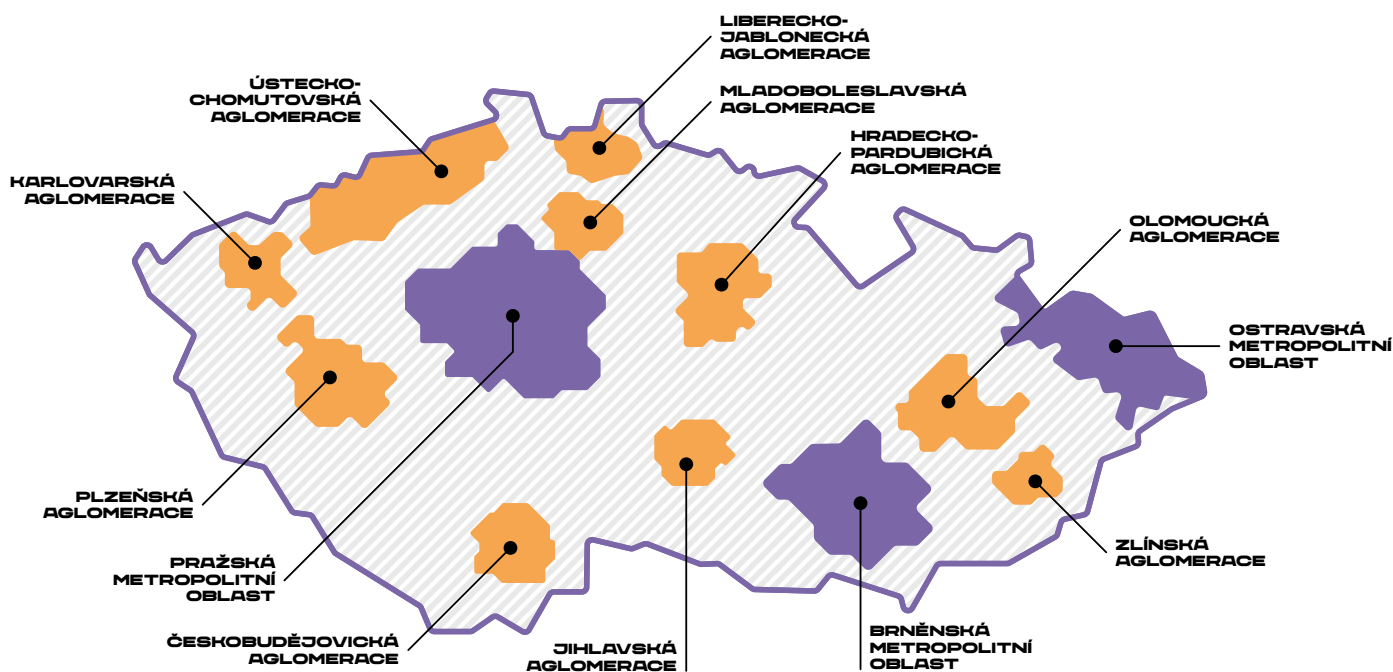
Předseda Svazku obcí Metropolitní oblasti a aglomerace České republiky

METROPOLITNÍ OBLASTI A AGLOMERACE - CENTRA ROZVOJE ČR

Metropolitní oblasti a aglomerace představují funkční celky tvořené **velkými městy a jejich přirozeným zázemím**. Jsou definovány na základě každodenních vazeb – dojížděky za prací, do škol, za službami – a jedná se o klíčové motory rozvoje celého Česka.

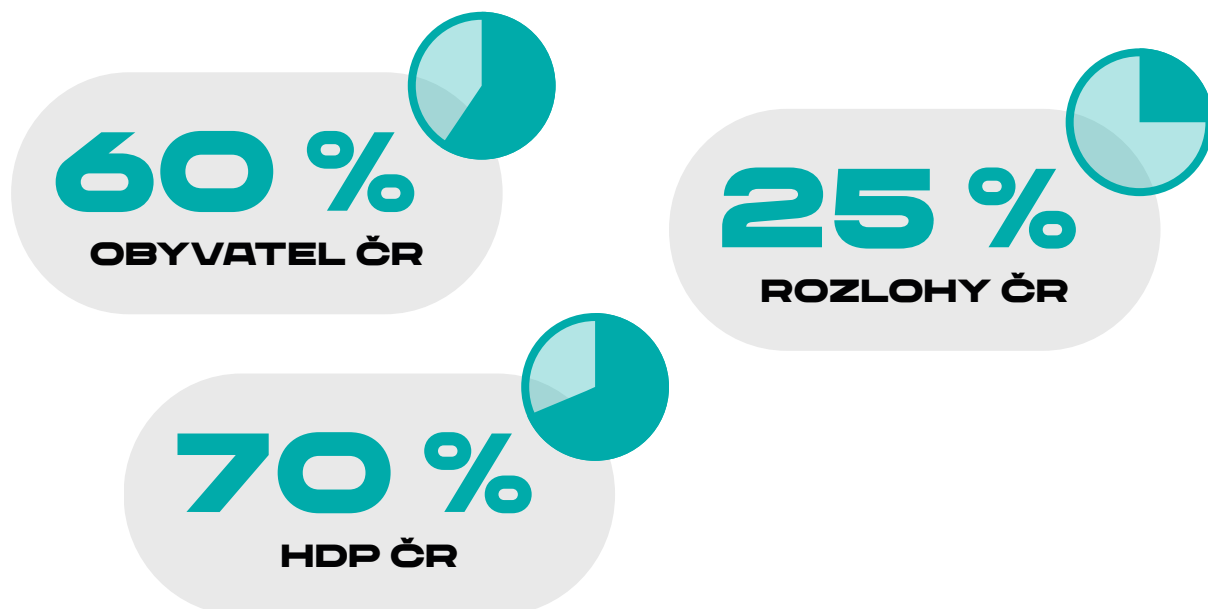
Je jich **celkem 13** – tři metropolitní oblasti (Pražská, Brněnská, Ostravská) a deset aglomerací: Ústecko-chomutovská, Olomoucká, Hradecko-pardubická, Plzeňská, Liberecko-jablonecká, Českobudějovická, Karlovarská, Zlínská, Mladoboleslavská a Jihlavská.

MAPA METROPOLITNÍCH OBLASTÍ A AGLOMERACÍ V ČR

**METROPOLITNÍ
OBLASTI
A AGLOMERACE
V ČR**

MOA společně zaujímají přibližně **25 % území republiky**, zahrnují téměř **třetinu všech obcí** a žije v nich **60 % obyvatel**. Jejich význam podtrhuje i to, že vytvářejí více než **70 % celkového hrubého domácího produktu (HDP) Česka**. Jsou klíčovými póly hospodářského růstu, konkurenceschopnosti a inovací.

Právě v těchto územích vznikají **nejvýznamnější investice a projekty**, které mají dopad i daleko za hranice jednotlivých měst. Ukazuje se, že rozvoj nelze plánovat izolovaně – co se stane v jedné obci, má vliv na celé okolí. Proto se v MOA uplatňuje **integrovaný přístup**, který umožňuje hledat společná řešení napříč sektory i územím. A k tomu slouží nástroj integrovaných územních investic (ITI), realizovaný v programových obdobích 2014–2020 a 2021–2027, přičemž v aktuálním období došlo ke sloučení s nástrojem IPRÚ, který byl aplikován pouze v programovém období 2014–2020. Tyto nástroje propojují finanční zdroje z různých operačních programů a dávají prostor pro realizaci **strategických projektů s dopadem na celé území**. Mezi nimi najdeme velké infrastrukturní stavby (dopravní terminály, tramvajové tratě, obchvaty), rozvoj vědy a výzkumu, projekty v oblasti školství, životního prostředí i kultury. Tyto nástroje tak ukazují, že integrovaný přístup není jen **metodický pojem, ale praxe, která přináší měřitelný užitek občanům Česka**. Počínaje programovým obdobím 2014–2020 bylo v ČR díky IPRÚ a ITI financováno více než **1 500 projektů v hodnotě**

83 miliard korun, které zlepšily kvalitu života obyvatel i konkurenceschopnost českých metropolí a aglomerací.

Tato spolupráce přináší úspory z rozsahu, efektivnější využití zdrojů a vyšší kvalitu investic, protože rozvoj se plánuje v celku, a ne dle administrativních hranic. Integrovaný přístup umožňuje **spojovat více provázaných aktivit do jednoho projektu**, zajišťuje lepší koordinaci dopravy, infrastruktury, školství či veřejných služeb a zároveň otevírá prostor pro sdílení zkušeností i posilování důvěry mezi aktéry.

Budoucnost metropolitních oblastí a aglomerací spočívá v jejich schopnosti řešit výzvy, které přesahují hranice obcí: dostupné bydlení, kvalitní dopravu, adaptaci na klimatickou změnu, rozvoj inovací či posílení sociální soudržnosti. V této brožuře proto představujeme **konkrétní příklady úspěšných integrovaných řešení** z jednotlivých MOA, které ukazují, jak společné plánování a spolupráce přináší hmatatelné výsledky pro celé Česko.

DOPRAVA: NEJVĚTŠÍ INVESTICE METROPOLITNÍCH OBLASTÍ A AGLOMERACÍ

Doprava je bezpochyby zásadním tématem pro každou metropolitní oblast či aglomeraci. Jejich centra přirozeně přitahují obyvatele z nejbližšího okolí za prací, studiem, službami i volnočasovými aktivitami, což na dopravní propojení klade náročné požadavky.

Z důvodu neustále rostoucí intenzity provozu na silnicích se jednotlivé oblasti a aglomerace zaměřují především na podporu těch druhů dopravy, které omezují nutnost využívání automobilů, a naopak podporují přepravu prostředky veřejné dopravy, na kole i pěšky. Tak, aby tyto způsoby přepravy byly minimálně stejně rychlé a pohodlné jako jízda autem.

Integrovaná řešení metropolitních oblastí a aglomerací financovaná skrze nástroje ITI a IPRÚ se tím pádem soustředí na modernizaci a rozšiřování přestupních terminálů, parkovišť, tratí veřejné dopravy, cyklostezek i systémů chytrého řízení dopravy (např. semaforů na křižovatkách).

MODERNIZACE VOZOVÉHO PARKU TROLEJBUSŮ

Zdroj: Hradecko-pardubická aglomerace

MODERNIZACE MĚSTSKÉ HROMADNÉ DOPRAVY

V samotných centrech oblastí a aglomerací je značná pozornost věnována podpoře městské hromadné dopravy (MHD). **Nakupují se nové vozy** – tramvaje, autobusy s pohonem na stlačený zemní plyn (CNG), elektrobuses či parciální trolejbusy, tedy takové, které vedle trolejového

vedení umí jezdit i na pohon z baterie. Důležité je též rozšiřování a zkvalitňování zázemí vozových parků – kompletní obnovou prochází budovy vozoven a měníren v mnoha metropolitních oblastech a aglomeracích.

NOVÁ TRAMVAJOVÁ LINKA DO KAMPUSU

Zdroj: Brněnská metropolitní oblast

Města s tramvajovou dopravou se soustředí na její **rozšiřování, případně na modernizaci tratí**. V Brně se pustili do dvou největších dopravních investic města za posledních 50 let – zatímco prodloužená tramvajová trať do univerzitního kampusu v Bohunicích je již v provozu, nová trasa na sídliště Kamechy se momentálně staví. V Ústecko-chomutovské aglomeraci je pak v plném běhu modernizace a rekonstrukce tramvajové trati mezi Mostem a Litvínovem, která mimo jiné zahrnuje úpravy zastávek tak, aby byly bezbariérové, instalaci nových informačních systémů, pořízení moderních tramvají i výstavbu nového dopravního terminálu v Litvínově. A v Plzni se dokončila stavba trati na Borská pole. Rozvoj se netýká pouze tramvají. Ve Zlínské aglomeraci se připravuje prodloužení

VIZUALIZACE TRAMVAJOVÉ TRATI KAMECHY

Zdroj: Brněnská metropolitní oblast

trolejbusových tratí v Přílukách, Březnické ulici, v navazujících ulicích Gahurova-Vodní-Zarámí i v Otrokovicích. Nová trolejbusová trať vznikla také v severní části Jihlavy.

Od roku 2014 tak bylo na území metropolitních oblastí a aglomerací podpořeno 34 projektů výstavby a modernizace tramvajových a trolejbusových tratí v délce 65 kilometrů. Do konce roku 2029 je v plánu realizace dalších 30 projektů v délce 104 kilometrů.

MODERNIZACE PŘESTUPNÍCH TERMINÁLŮ A P+R PARKOVIŠŤ

Pro rozvoj nízkoemisních druhů veřejné dopravy je klíčová **modernizace přestupních terminálů**, na nichž mohou lidé pohodlně přesehnout z jednoho prostředku do druhého. V Hradecko-pardubické aglomeraci již vzniklo celkem šest terminálů, které ulehčují dojíždku v celém regionu. Jedná se o terminály v Pardubicích, Hradci Králové, Přelouči, Chrudimi, Jaroměři a Chlumci nad Cidlinou.

Řada dopravních terminálů je spojena také s **vybudováním parkovišť Park and Ride (P+R)**, která omezují vjezd aut do dopravně přetížených center měst. Díky P+R tak lidé nemusí celou cestu absolvovat autem, nýbrž mohou přestoupit na dostupnou vlakovou, autobusovou, tramvajovou

PŘESTUPNÍ TERMINÁL MOST

Zdroj: Ústecko-chomutovská aglomerace

či jinou linku. V Ostravské metropolitní oblasti se například realizuje jeden z nejdůležitějších a největších přestupních uzlů – Frýdlantské mosty v centru Ostravy na Náměstí republiky, jehož dokončení se plánuje v roce 2027.

NÁKUP MODERNIZOVANÝCH TRAMVAJÍ

Zdroj: Olomoucká aglomerace

DOPRAVNÍ TERMINÁL MĚSTA LITVÍNOV

Zdroj: Ústecko-chomutovská aglomerace

ROZVOJ TELEMATIKY

Lepší průjezdnost na křižovatkách (zejména pro vozy integrovaného záchranného systému a MHD), plynulost, bezpečnost, snížení počtu nehod, zkrácení doby cestování, ale též snižování spotřeby paliv, emisí skleníkových plynů a hluku. To jsou cíle projektů dopravní telematiky, která propojuje informační technologie s dopravní infrastrukturou.

Jako příklad může posloužit integrované řešení Mladoboleslavské aglomerace, kde na celkem

49 křižovatkách **modernizují semaforey, propojují signalizaci na železničních přejezdech s řízením městského provozu, instalují dohledové systémy** pro sledování dopravy v reálném čase a telematické prvky ve vozidlech MHD a modernizují informační systémy pro cestující. Zřídili zde také dopravně-informační centrum, které sbírá a analyzuje data z různých dopravních zdrojů a napomáhá tak efektivnímu řízení dopravy, současně zavedli nový odbavovací systém v autobusech.

INFRASTRUKTURA PRO CYKLISTY

V jednotlivých oblastech a aglomeracích se **také rozšiřuje síť cyklostezek**. Jízda na kole patří mezi vyhledávané způsoby rekreace a trávení volného času. Stejně tak se jedná o užitečnou alternativu vůči automobilové dopravě při jízdě do práce či do školy nebo za službami, která produkuje mnohem méně emisí než autodoprava. Z uvedených důvodů si cyklisté zaslouží vlastní infrastrukturu – v metropolitních oblastech a aglomeracích bylo od roku 2014 postaveno již 175 kilometrů cyklostezek a cyklotras a dalších 124 kilometrů bude realizováno do roku 2029. Jednotlivé cyklostezky a cyklotrasy se spojují do komplexních celků. Jedná se například o síť cyklostezek na Šlapanicku v Brněnské metropolitní oblasti, Labské stezky v Hradecko-pardubické aglomeraci či propojení Ostravy s Beskydami podél řeky Ostravice a mnoho dalších.

CYKLOSTEZKA MECHU A PERNÍKU

Zdroj: Hradecko-pardubická aglomerace

**DO KONCE ROKU 2029
MOA DÍKY ITI VYBUDUJÍ**

**46 NOVÝCH NEBO
MODERNIZOVANÝCH
PŘESTUPNÍCH TERMINÁLŮ,
Z TOHO 39 UŽ JE V PROVOZU**

**45 NOVÝCH P+R
PARKOVIŠŤ, 34 JE
JIŽ HOTOVÝCH**

**8800 NOVÝCH PARKOVACÍCH
MÍST PRO VOZIDLA, Z NICHŽ
6900 JE DOKONČENÝCH**

**4550 PARKOVACÍCH
MÍST PRO KOLA,
Z NICHŽ 3350 JE
DOKONČENÝCH**

PODPORA VZDĚLÁVÁNÍ: OD MATEŘSKÝCH ŠKOL PO DIGITÁLNÍ INOVACE

Suburbanizace je jedním z typických rysů metropolitních oblastí a aglomerací. Stěhování obyvatel z měst do okolních obcí přináší nové výzvy, které vyžadují hledání vhodných řešení. Jedním z dopadů suburbanizace je rostoucí počet dětí vyrůstajících v obcích mimo jádrové město. To vytváří tlak na kapacity mateřských i základních škol a zároveň zvyšuje nároky na kvalitu výuky tak, aby odpovídala aktuálním trendům i potřebám budoucnosti.

Proto v MOA směřujeme podporu jak do rozšiřování stávajících mateřských škol, tak do výstavby zcela nových zařízení. **V programových obdobích 2014–2020 a 2021–2027 bylo díky nástrojům IPRÚ a ITI podpořeno 73 mateřských škol.** Integrovaný přístup umožnil vznik nových tříd, hygienického a provozního zázemí i prostoru pro pedagogy. Tyto investice nejen zlepšují podmínky pro předškolní vzdělávání, ale zároveň přispívají k rozvoji kvality života v obcích.

Podpora se zaměřuje i na základní a střední školy. **Modernizují se odborné učebny** přírodovědných, technických a řemeslných i jazykových oborů, stejně jako učebny informatiky a robotiky. Tyto projekty přispívají k inovativnímu a progresivnímu způsobu vzdělávání a podpo-

Zdroj: Brněnská metropolitní oblast

rují rozvoj digitálních a technických kompetencí. Díky rekonstrukcím, modernímu vybavení a zpřístupnění prostor se žákům otevírají širší možnosti dalšího studia a zároveň získávají lepší přípravu pro uplatnění na trhu práce.

VIRTUÁLNÍ REALITA A ROBOTI VE ŠKOLÁCH

Ostravská metropolitní oblast nahlíží na vzdělávání novým a odvážným způsobem. Pro rozvoj počítačové gramotnosti a přípravu žáků na digitální budoucnost se její zástupci rozhodli ve školách metropolitní oblasti **podporovat zavádění prvků virtuální reality do výuky.**

Díky integrovanému řešení zde vzniklo **70 projektů na základních školách a dva projekty neformálního vzdělávání**, jejichž cílem je obohatit vý-

uku technických, přírodovědných a řemeslných oborů a cizích jazyků o digitální technologie – od virtuální reality až po humanoidní roboty. Záměrem řešení je vzbudit u žáků zájem o technické a přírodovědné obory, kvalitně je připravit na další vzdělávání a **posílit jejich digitální a technické dovednosti.** Podpora vybraných předmětů také posiluje technologické zaměření Ostravské metropolitní oblasti, které její představitelé vnímají jako konkurenční výhodu v rámci celé republiky.

Zdroj: Ostravská metropolitní oblast

Prostředky vyčleněné prostřednictvím nástroje ITI na podporu vzdělávání v Ostravské metropolitní oblasti umožnily školám i institucím neformálního vzdělávání pořídít brýle na virtuální a rozšířenou realitu, humanoidní roboty a související vybavení, například software, a zároveň zajistit v budovách rychlé internetové

připojení. Podpora také směřovala na drobné stavební úpravy, na pořízení nábytku a vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen. Modernizované prostory zároveň musely splňovat podmínku bezbariérovosti, aby byly přístupné všem žákům.

Podpora ze strany Ostravské metropolitní oblasti však nezůstala pouze u nákupu vybavení. Pedagogové spolu pravidelně komunikují online a sdílejí své zkušenosti a příklady dobré praxe. Vznikl tak prostor pro **spolupráci škol napříč celou metropolitní oblastí a pro efektivní využívání pořízených technologií ve výuce.**

VZDĚLÁVÁNÍ V MOA V ČÍSLECH

58 % VŠECH DĚTÍ V MATEŘSKÝCH ŠKOLÁCH (MŠ) V ČR JE V MOA

61 % VŠECH DĚTÍ NA ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH (ZŠ) V ČR STUDUJE V MOA

89 % VŠECH STŘEDNÍCH ŠKOL (SŠ) SE NACHÁZÍ V MOA

547 NOVÝCH ČI MODERNIZOVANÝCH ODBORNÝCH UČEBEN BUDE V MOA PODPOŘENO PROSTŘEDNICTVÍM ITI DO KONCE ROKU 2029, Z TOHO JE 226 JIŽ HOTOVÝCH

METROPOLITNÍ OBLASTI A AGLOMERACE V ČÍSLECH

**CELKOVÝ POČET
REALIZOVANÝCH PROJEKTŮ
PROSTŘEDNICTVÍM ITI
A IPRÚ: 1500**

**2014-2020 VYČERPÁNO
31 MILIARD, 2021-2027
ALOKACE 52 MILIARD**

70 % HDP ČR

25 % ROZLOHY ČR

60 % OBYVATELSTVA ČR

**68 % EKONOMICKY
AKTIVNÍCH SUBJEKTŮ**

1729 OBCÍ (28 % OBCÍ ČR)

**319 OBYVATEL NA KM²,
PRŮMĚR ČR JE 139
OBYVATEL NA KM²**

**V ROCE 2024 SE V MOA
NARODILO 60 % DĚTÍ V ČR**

DÍKY ITI A IPRÚ BYLO V MOA REALIZOVÁNO VÍCE NEŽ

**65 KILOMETRŮ NOVÝCH ČI
MODERNIZOVANÝCH TRATÍ
TRAMVAJÍ A TROLEJBUSŮ**

**34 PROJEKTŮ VÝSTAVBY
A MODERNIZACE
TRAMVAJOVÝCH
A TROLEJBUSOVÝCH TRATÍ**

**175 KILOMETRŮ
NOVÝCH CYKLOSTEZEK
A CYKLOTRAS**

**73 PROJEKTŮ VÝSTAVBY
ČI ROZŠÍŘENÍ KAPACIT MŠ**

**437 PROJEKTŮ NA
ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH**

**231 PROJEKTŮ
V SOCIÁLNÍ OBLASTI**

**58 PROJEKTŮ V OBLASTI
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ**

V MOA SE NACHÁZÍ

78%

velkých podniků
ze všech v ČR

69%

středních podniků
ze všech v ČR

65%

malých podniků
ze všech v ČR

76%

ekonomických
subjektů v oblasti
profesních, vědeckých
a technických
činností

DO ROKU 2029 SE V MOA DÍKY ITI ZREALIZUJE

104 KM

nových či
modernizovaných
tratí tramvají
a trolejbusů

30 PROJEKTŮ

výstavby
a modernizace
tramvajových
a trolejbusových tratí

124 KM

cyklostezek
a cyklotras

33 PROJEKTŮ

výstavby či rozšíření
kapacit MŠ

71 PROJEKTŮ

na základních školách

80 PROJEKTŮ

v sociální oblasti

122 PROJEKTŮ

v oblasti životního prostředí

V LETECH 2018-2024 BYLO DOKONČENO

164 692 NOVÝCH BYTŮ = 67 % VŠECH NOVÝCH BYTŮ V ČR

V ROCE 2024 BYLO DOKONČENO

17 737 BYTŮ = 65 % VŠECH DOKONČENÝCH BYTŮ V ČR

SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOST JAKO CÍL METROPOLITNÍCH OBLASTÍ A AGLOMERACÍ

Sociální projekty hrají zásadní roli pro ty nejzranitelnější skupiny obyvatel – seniory, osoby se zdravotním postižením, v bytové nouzi či ohrožené sociálním vyloučením. Vedle dopravy nebo školství je nutné se v metropolitních oblastech a aglomeracích postarat o ty, kteří vyžadují pravidelnou sociální, zdravotní a paliativní péči. Proto podporujeme projekty zvyšující dostupnost i kvalitu sociálních služeb.

SÍLA INTEGROVANÉHO PŘÍSTUPU - PROPOJENÍ INVESTIC A SLUŽEB

Integrovaný přístup, uplatňovaný **prostřednictvím ITI a IPRÚ**, spojuje investiční a neinvestiční aktivity. Samotná výstavba zařízení by bez služeb zaměřených na klienty nestačila – proto se tvrdé projekty, financované z Integrovaného regionálního operačního programu, doplňují o měkké projekty z Operačního programu Zaměstnanost. Výsledkem je ucelený systém, který podporuje nejen bydlení či péči, ale také prevenci sociálních problémů a dlouhodobou integraci klientů.

Příkladem komplexního přístupu je **integrované řešení v Mladé Boleslavi**. Navázalo na činnost stacionáře Centra 83 a rozšířilo služby pro osoby s mentálním a kombinovaným postižením.

Díky čtyřem vzájemně propojeným projektům zde vzniklo aktivizační centrum s kreativními dílnami, domov pro osoby s nízkofunkčním autismem, chráněné bydlení i komunitní kavárna poskytující pracovní místa. Celý systém tak klientům nabízí cestu od denní péče přes bydlení až po pracovní uplatnění.

Na podobném principu bylo postaveno **integrované řešení v Jihlavské aglomeraci**, kde se město ve spolupráci s neziskovými a církevními organizacemi pustilo do **deseti tematicky propojených projektů**. Investiční část zahrnovala rekonstrukci a výstavbu denních stacionářů, azylových domů, chráněného bydlení či nákup vozidel pro zajištění hospicových služeb. Násled-

DOMOV PRO OSOBY S NÍZKOFUNKČNÍM AUTISMEM

Zdroj: Mladoboleslavská aglomerace

NOVÁ VOZIDLA PRO DOMÁCÍ HOSPIC BÁRKA

Zdroj: Jihlavská aglomerace

Zdroj: Karlovarská aglomerace

ně byly podpořeny také projekty zaměřené na sociální práci, terapeutické programy pro osoby po léčbě závislostí nebo rozvoj komunitních

služeb. Integrovaný přístup zde pomohl **rozšířit dostupnost služeb v celém území** a podpořit začlenění lidí v obtížných životních situacích.

Zdroj: Karlovarská aglomerace

Zdroj: Karlovarská aglomerace

SOCIÁLNÍ SLUŽBY JAKO ODRAZOVÝ MŮSTEK V KARLOVARSKÉ AGLOMERACI

Karlovarská aglomerace pojala sociální oblast s heslem, že síť služeb má fungovat jako trampolína – zachytit lidi v tísní, podpořit je a pomoci jim znovu se postavit na nohy. Dokončeno bylo **pět investičních projektů**, které posílily kapacity sociálního bydlení a terénních služeb, a **pět měkkých projektů** zaměřených například na podporu zaměstnanosti starších osob, návrat lidí po výkonu trestu do společnosti nebo rozvoj

komunitního a mezigeneračního centra. Integrované řešení tak pokrývá **celé spektrum potřeb** – od bydlení a péče o duševní zdraví až po podporu na pracovním trhu.

SOCIÁLNÍ BYDLENÍ V LIBERECKO-JABLONECKÉ AGLOMERACI

Integrované řešení v oblasti sociálního bydlení zase najdeme v **Liberecko-jablonecké aglomeraci**. Podařilo se propojit výstavbu a rekonstrukci sociálních bytů s doprovodnými službami. K roku 2023 zde vzniklo **77 sociálních bytů, které doplňují tři měkké projekty**. Jedná se například o fungování Centra bydlení Liberec, které poskytuje sociální práci, prevenci ztráty bydlení a podporu při zabydlování, přičemž inovativní je zavedení pozic domovníků obsazených lidmi přímo z cílových skupin. Tito pracovníci se starají o chod domů, pomáhají předcházet konfliktům a posilují komunitní život. Díky kombinaci investičních a neinvestič-

ních aktivit se podařilo vytvořit prostředí, které nabízí nejen střechu nad hlavou, ale také podporu k udržení bydlení a návratu do běžného života.

Tyto příklady ukazují, že integrovaný přístup je v sociální oblasti nezastupitelný. Propojení investic a služeb zajišťuje dlouhodobou udržitelnost, efektivnější využití zdrojů a vyšší kvalitu života pro široké spektrum obyvatel. Sociální služby se tak stávají nejen nástrojem pomoci, ale i prevencí sociálního vyloučení a cestou k soudržnější společnosti.

AZYLOVÝ DŮM PRO MUŽE V JIHLAVĚ

Zdroj: Jihlavská aglomerace

SOCIÁLNÍ BYDLENÍ V LIBERCI

Zdroj: Liberecko-jablonecká aglomerace

PSYCHOLOGICKÁ KONZULTOVNA V SOKOLOVĚ

Zdroj: Karlovarská aglomerace

SOCIÁLNÍ INFRASTRUKTURA V MOA V ČÍSLECH

**KAPACITA PODPOŘENÝCH
SLUŽEB A SOCIÁLNÍ PRÁCE
FINANCOVANÝCH Z ITI SE
ZVÝŠÍ O 4 948 OSOB DO
KONCE ROKU 2029, Z TOHO
KAPACITA PRO 3 869 OSOB
JIŽ BYLA VYTVOŘENA**

**457 SOCIÁLNÍCH BYTŮ
BUDE PODPOŘENO DO
KONCE ROKU 2029, Z TOHO
375 JE JIŽ V UŽÍVÁNÍ**

**V MOA SE NACHÁZÍ
52 % VŠECH DOMOVŮ
PRO SENIORY V ČR**

UDRŽITELNÝ ROZVOJ MOA: MODROZELENÁ INFRASTRUKTURA, BROWNFIELDY A ODPADY

Rozvoj metropolitních oblastí a aglomerací se netýká jen dopravy či vzdělávání, ale také životního prostředí. Jelikož jsou jednotlivé MOA hustě osídlené, čelí výzvám v podobě změny klimatu, nedostatku kvalitních veřejných prostranství nebo nevyužívaných brownfieldů. Projekty zaměřené na ochranu životního prostředí proto hrají stále důležitější roli.

Jedním z řešení je budování tzv. modrozelené infrastruktury – tedy zeleně, parků a vodních ploch. Ty pomáhají ochlazovat města v horkých dnech, zadržují dešťovou vodu a snižují riziko

sucha či povodní. Projekty financované skrze ITI se soustředí také na efektivní hospodaření s přírodními zdroji, zejména pitnou vodou, a energiemi.

ČTYŘI PROPOJENÉ PROJEKTY K REVITALIZACI BROWNFIELDU

Vedle podpory zeleně se MOA zaměřují také na oživení zanedbaných areálů a proměnu nevyužívaných brownfieldů. Příkladem konkrétního integrovaného řešení je **proměna brownfieldu v Benešově** v Pražské metropolitní oblasti. V budově bývalé Krajské správy a údržby silnic vzniká moderní muzejní depozitář. Ten nabídne špičkové zázemí pro odbornou péči o sbírkové předměty středočeských muzeí a archeologických institucí.

Toto integrované řešení propojuje financování ze dvou operačních programů a zahrnuje **čtyři samostatné projekty**. Tři z nich, financované z Operačního programu Životní prostředí, se zaměřují na revitalizaci dvou stávajících objektů (budoucího depozitáře a administrativní budovy) a dostavbu dalších částí spolu s úpravou jejich okolí. Důraz je kladen na **environmentální aspekty** – budovy jsou navrženy v pasivním

standardu s využitím zelených střech, retenčních systémů na dešťovou vodu a s opatřeními ke snižování energetické náročnosti budov. Čtvrtý projekt je realizován prostřednictvím Integrovaného regionálního operačního programu a řeší samotné zřízení depozitáře jako odborného centra pro uchovávání, výzkum a správu sbírek.

Depozitář bude sloužit příspěvkovým organizacím a muzeím zřizovaným Středočeským krajem. Již nyní víme, že jej **budou využívat čtyři subjekty** – tři muzea (Muzeum Podblanicka, Regionální muzeum v Jílovém u Prahy a Oblastní muzeum Praha-východ) a Ústav archeologické památkové péče středních Čech. Depozitář by měl být dokončen do roku 2028.

Zdroj: Pražská metropolitní oblast

Zdroj: Brněnská metropolitní oblast

INTEGROVANÝ PŘÍSTUP ZLEPŠUJE NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

Inspirativní projekty životního prostředí vznikají i v dalších metropolitních oblastech a aglomeracích. Kromě revitalizace brownfieldů a budování zelených ploch se v mnohých oblastech přistupuje i k řešení komplexního systému odpadového hospodářství. Cílem je zvýšit podíl recyklovaných materiálů, snížit množství skládkovaného odpadu a zamezit vzniku černých skládek.

Díky integrovaným řešením se pořizují nové nádoby na tříděný odpad, zřizují sběrné dvory a investuje se do automatických třídících linek. Tyto aktivity zvyšují komfort pro obyvatele, podporují materiálové využití odpadů a přispívají k čistějšímu a zdravějšímu prostředí.

MOA DO ROKU 2029 V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ SKRZE NÁSTROJ ITI PODPOŘÍ

180 PROJEKTŮ, Z NICHŽ 58 JE JIŽ REALIZOVÁNO

123 HEKTARŮ PLOCH ZELENÉ INFRASTRUKTURY, Z NICHŽ VÍCE NEŽ 8 HEKTARŮ JE JIŽ DOKONČENO

8 783 TUN NOVÉ KAPACITY PRO PŘEDCHÁZENÍ VZNIKU KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ, Z TOHO 881 TUN JE JIŽ VYTVOŘENO

KULTURNÍ DĚDICTVÍ OŽÍVÁ DÍKY INTEGROVANÝM NÁSTROJŮM

Metropolitní oblasti a aglomerace nejsou jen centry ekonomiky a rozvoje, ale také místy s bohatým kulturním dědictvím. Podpora směřuje do široké škály aktivit – od obnovy národních kulturních památek až po podporu muzeí, knihoven a infrastruktury cestovního ruchu.

NOVÁ KAPITOLA GOČÁROVÝCH MLÝNŮ

Jedním z nejvýraznějších integrovaných řešení v této oblasti je proměna bývalého areálu **Gočárových Automatických mlýnů v Pardubicích**. Tento industriální komplex, jehož provoz skončil po více než sto letech v roce 2013, se díky spolupráci veřejného, soukromého a neziskového sektoru změnil v moderní kulturní a vzdělávací instituci. Areál je národní kulturní památkou a dnes tvoří srdce nového městského prostoru. Na začátku revitalizace Automatických mlýnů stáli manželé Smetanovi, kteří se spolu s přáteli rozhodli areál oživit. Zajistili vypracování projektové dokumentace pro celé území a dva z objektů prodali Pardubickému kraji a statutárnímu městu Pardubice s podmínkou využití jednotlivých budov v souladu s jejich vizí. V hlavní mlýnské budově vznikla krajská Gočárova galerie s expozicemi historického i současného

umění. V prostorách sila poté vzniklo městské informační centrum i multifunkční umělecký a konferenční prostor. Město Pardubice využilo bývalý sklad mouky k vybudování řemeslného a technologického vzdělávacího centra SFÉRA. Centrum nabízí kroužky, dílny a laboratoře, sférické hřiště a unikátní technologii Science on a Sphere a je otevřené pro školy i veřejnost. Po rozšíření objektu skladu vzniklo v přízemí sídlo pro Galerii moderního umění (GAMPA). Revitalizace areálu propojuje respekt k industriálnímu dědictví s moderní architekturou a přináší městu nový kulturní i společenský rozměr. V současné době je připravována druhá etapa revitalizace, která by měla zahrnovat tři nové bytové a komerční objekty s občanskou vybaveností. Díky nim se celý prostor promění v živou městskou čtvrť.

Zdroj: Hradecko-pardubická aglomerace

Zdroj: Hradecko-pardubická aglomerace

GOČÁROVY AUTOMATICKÉ MLÝNY V PARDUBICÍCH

GOČÁROVY AUTOMATICKÉ MLÝNY V PARDUBICÍCH

Zdroj: Hradecko-pardubická aglomerace

VZDĚLÁVACÍ CENTRUM SFÉRA

Zdroj: Hradecko-pardubická aglomerace

Zdroj: Hradecko-pardubická aglomerace

REVITALIZACE BAŤOVA MRAKODRAPU JAKO SYMBOLU ZLÍNSKÉ AGLOMERACE

Na tradici industriální architektury navazuje i Zlínská aglomerace, kde probíhá komplexní revitalizace **ikonického Baťova mrakodrapu** – dominanty města i symbolu jeho podnikatelské historie. Integrované řešení rozdělené do několika etap zahrnuje obnovu vnějších částí budovy, rekonstrukci vstupních prostor, modernizaci expozic i opravu legendárního Baťova výtahu – pojízdné kanceláře, která je technickou raritou a oblíbeným turistickým lákadlem.

BAŤŮV MRAKODRAP

Zdroj: Zlínská aglomerace

INTEGROVANÉ ŘEŠENÍ KULTURNÍHO DĚDICTVÍ V ČESKOBUDĚJO- VICKÉ AGLOMERACI

Pozornost kulturnímu dědictví věnují i v Českokobudějovické aglomeraci, kde se realizuje integrované řešení – obnova Národní kulturní památky (NKP) Rodiště Jana Žižky z Trocnova. V rámci dvou na sebe navazujících projektů zde vzniká nové návštěvnické a vzdělávací centrum se zázemím pro návštěvníky i zaměstnance doplněné parkovištěm. Muzejní část projektu zahrnuje vybudování nového expozičního prostoru, depozitáře pro archeologické sbírkové předměty a prostoru pro restaurátorskou, muzejní a badatelskou činnost. Cílem je vytvořit moderní areál, který propojí historický odkaz s edukací a sou-

Zdroj: Českokobudějovická aglomerace

časnými potřebami návštěvníků. Dokončení integrovaného řešení je plánováno na rok 2026.

Revitalizace kulturního dědictví v metropolitních oblastech a aglomeracích přináší konkrétní výsledky – obnovují se památky, zhodnocuje veřejný prostor a posiluje vztah občanů ke kulturním hodnotám. Díky spolupráci se daří oživovat historická místa tak, aby byla nejen uchována, ale i aktivně využívána.

KULTURA A CESTOVNÍ RUCH V MOA V ČÍSLECH

**66 PAMÁTKOVÝCH OBJEKTŮ BUDE
REVITALIZOVÁNO DO KONCE ROKU 2029,
Z TOHO 34 JE JIŽ DOKONČENÝCH**

**12 KNIHOVEN BUDE PROSTŘEDNICTVÍM
ITI PODPOŘENO DO KONCE ROKU 2029**

**16 MUZEÍ ZÍSKÁ PODPORU PROSTŘEDNICTVÍM ITI
DO KONCE ROKU 2029**

50 % VŠECH HOTELŮ ČR SE NACHÁZÍ NA ÚZEMÍ MOA

**21,7 MILIONU OSOB NAVŠTÍVILO TOP
TURISTICKÉ CÍLE MOA V ROCE 2024**

JAK V MOA POSILUJEME KONKURENCESCHOPNOST?

Metropolitní oblasti a aglomerace jsou ekonomickými jádry, v nichž se kumuluje pracovní síla a HDP celé České republiky. Potenciál jednotlivých oblastí a aglomerací je však často ještě vyšší. Aby se jejich postavení dařilo posilovat, je třeba v nich rozvíjet podnikání a odvětví s přidanou hodnotou – vědu, výzkum, inovace.

BRNO JAKO CENTRUM KYBERBEZPEČNOSTI

Integrované řešení **České centrum kyberbezpečnosti** propojuje dva na sebe navazující projekty financované prostřednictvím nástroje ITI – CERIT Science Park II a Junior Centrum Excellence na Střední škole informatiky, poštovníctví a finančnictví Čichnova.

Střední škola Čichnova patří mezi dvě v Česku, které nabízejí specializaci na kybernetickou bezpečnost. Nové Junior Centrum Excellence disponuje špičkovým vybavením a podporuje i další informačně-technologické (IT) a telekomunikační obory. Studenti se zde učí bránit kybernetickým útokům, chránit informační systémy a rozvíjejí dovednosti využitelné na trhu práce i ve výzkumu. Projekt propojuje výuku, praktické uplatnění odborníků a vzdělávání pedagogů, přičemž cloudová platforma umožňuje sdílení

znalostí s dalšími školami v regionu.

Střední škola připravuje kvalifikované absolventy, kteří mohou na své znalosti navázat například v CERIT Science Parku v areálu IT CAMPUS CITY CENTRE. V roce 2023 se v komplexu otevřel již druhý objekt, CERIT Science Park II, jenž rozšiřuje brněnskou infrastrukturu pro výzkum a inovace. Slouží jako inkubátor pro start-upy zaměřené na bezpečnostní technologie a posiluje postavení Brna v oblasti IT v Česku i v mezinárodním měřítku. Díky provázanosti obou projektů vzniká synergie: výzkumníci a firmy ve science parku získávají připravené lidské zdroje, studenti ze SŠ Čichnova naopak přímou cestu k uplatnění.

Zdroj: Brněnská metropolitní oblast

Zdroj: Brněnská metropolitní oblast

VIZUALIZACE FORT TAFELBERG

Zdroj: Olomoucká aglomerace

PŘEMĚNA OLOMOUCKÉ PEVNOSTI

Fort Tafelberg, historická olomoucká pevnost na Tabulovém vrchu, se díky podpoře z nástroje ITI mění v **moderní výzkumné a kulturní centrum**. Budova, která dříve sloužila jako archiv Fakultní nemocnice Olomouc, se stane multifunkčním prostorem pro vědce, inovátory i širokou veřejnost.

Integrované řešení zahrnuje **tři části financované z různých operačních programů**. Z Operačního programu Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost vznikne ve Fortu Tafelberg moderní inovační centrum digitálního zdraví vybavené špičkovými laboratořemi pro analýzu pohybu, výzkum smyslů a mysli, působení světla na člověka, testování uživatelských rozhraní, muzikoterapii i zpracování dat pomocí umělé inteligence. Tyto prostory propojí výzkum, technologie a praxi a stanou se místem, kde vznikají inovace pro moderní zdravotnictví. Na tento projekt navazuje **Operační program Jan Amos Komenský**, který dodává technologický a výzkumný obsah. Z jeho prostředků bude pořízen specializovaný hardware – **servery, datová úložiště a grafické karty pro strojové učení a umělou inteligenci**.

VIZUALIZACE FORT TAFELBERG

Zdroj: Olomoucká aglomerace

Třetí část řešení, financovaná z Integrovaného regionálního operačního programu, otevře pevnost veřejnosti. Vznikne zde Muzeum zdraví s interaktivními vzdělávacími programy o zdraví a prevenci a také nová prohlídková trasa podzemím. Revitalizace Fortu Tafelberg nabídne zázemí odborníkům z oblasti zdravotnictví, gastrofyziky či dopravy, ale zároveň i atraktivní prostor pro obyvatele a turisty, kteří mohou obdivovat moderní využití někdejší pevnosti.

VIZUALIZACE MUZEUM ZDRAVÍ

Zdroj: Olomoucká aglomerace

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ CENTRA V PLZNI

Také Plzeňská aglomerace se dlouhodobě rozvíjí jako centrum inovací, vědy a podnikání. Díky podpoře z nástroje ITI zde vznikly **tři významné projekty vědecko-technologických parků**, které kombinují financování z operačních programů Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (2014–2020) a Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (2021–2027).

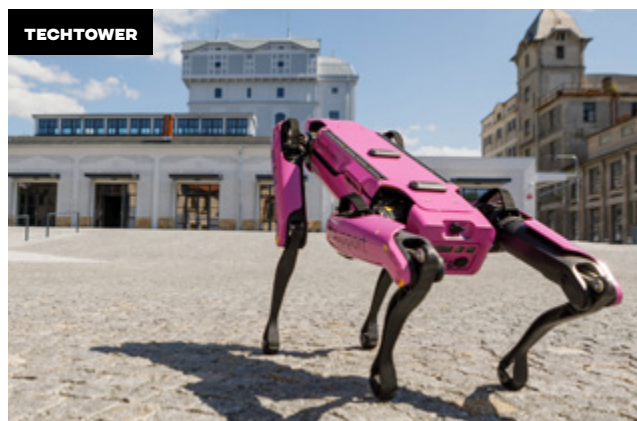
Za prvním projektem stojí Podnikatelské a inovační centrum BIC Plzeň, které podporuje start-upy i zavedené firmy. Pod jeho hlavičkou vznikly **moderní coworkingové prostory a laboratoř virtuální reality**, na což navázalo vybudování Technologického centra ve Vědeckotechnickém parku Plzeň na Borských polích. Centrum poskytuje vybavení pro testování elektromagnetické kompatibility, teplotní zkoušky i prototypovou výrobu.

Druhým projektem je transformace bývalého pivovaru Světovar na technologický park **Tech-Tower**. Revitalizace brownfieldu přinesla nové prostory pro inovační podnikání a oživila okolní městskou čtvrť. TechTower dnes patří mezi nejmodernější technologické parky v Česku – nabízí coworking, dílny, laboratoře i zázemí pro start-upy. Slouží také jako centrum pro konference, festivaly, hackathony a vzdělávací akce. Unikátem je desetimetrová testovací nádrž pro vodní drony a roboty.

Třetí projekt, **TechTower 2**, navazuje na úspěch svého předchůdce a připravuje výcvikové centrum pro vzdušné drony. Přestože projekt není realizován přímo prostřednictvím nástroje ITI, je součástí integrovaného řešení. I tímto způsobem lze chápat integrovaný přístup – jako kombinaci různých zdrojů financování, které společně přispívají k rozvoji MOA.

Zdroj: Plzeňská aglomerace

Zdroj: Plzeňská aglomerace

Zdroj: Plzeňská aglomerace

Zdroj: Ústecko-chomutovská aglomerace

NOVÝ KABÁT I VYUŽITÍ PRO MOSTECKÉ REPRA

Integrované řešení REPRA Most Ústecko-chomutovské aglomerace spočívá v rozsáhlé **rekonstrukci ikonického kulturního domu v centru Mostu**, která promění objekt v moderní kulturně-vzdělávací centrum s městskou knihovnou. Budova, jež dlouhá léta sloužila především kulturním a společenským účelům, se stane multifunkčním prostorem propojujícím vzdělávání, kulturu a komunitní život.

Zdroj: Ústecko-chomutovská aglomerace

Součástí nového komplexu bude **moderní knihovna s čítárnami i prostory pro komunitní aktivity**, financována prostřednictvím nástroje ITI. Dále zde vznikne společenský sál pro zhruba 800 osob, kinosál se 167 místy, restaurace, planetárium a řada otevřených zón určených

pro setkávání obyvatel. Projekt klade důraz na přístupnost, digitální technologie a udržitelnost. Městská knihovna se sem přemístí z toho důvodu, aby byla blíž centru města, díky čemuž se stane přirozeným centrem vzdělávání a kultury pro všechny generace.

Architektonické řešení zachovává původní brutalistický výraz stavby, ale doplňuje ji o nové funkční vrstvy. Projekt zároveň odkazuje na historii – REPRA zůstává symbolem poválečné výstavby Mostu, avšak s novým významem pro současnost.

Zdroj: Ústecko-chomutovská aglomerace

DÍKY PODPOŘE Z ITI BYLO DOSAŽENO TĚCHTO VÝSLEDKŮ

1 066
VYDANÝCH
ODBORNÝCH
PUBLIKACÍ

58
MODERNIZOVANÝCH
VÝZKUMNÝCH
PRACOVÍŠŤ

57
PODANÝCH
PATENTOVÝCH
PŘIHLÁŠEK

1 523
PRACOVNÍCH ÚVAZKŮ
VE VÝZKUMNÝCH
ZAŘÍZENÍCH

ROZVOJ INTEGROVANOST SPOLUPRÁCE

Spolufinancováno
Evropskou unií

Ministerstvo
pro místní rozvoj